Ankenævnet for Forsikring

Den 2. august 2017 blev i sag nr. 90584:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

If Skadeforsikring
Stamholmen 159
2650 Hvidovre

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har bilforsikring med kaskodækning i If Skadeforsikring. Han klager over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning i forbindelse med et anmeldt tyveri af hans bil.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at forsikringen alene dækker tab af køretøj ved tyveri og røveri. Selskabet har anført, at der er tale om underslæb eller bedrageri, hvilket ikke dækkes af forsikringen.

I klageskema af 8/3 2017 til nævnet har klageren bl.a. anført:

> "1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.
> Bilen var annonceret til salg på [nethandelsside] og lørdag den 4. februar blev jeg kontaktet af en potentiel køber, som gerne ville komme forbi og se bilen. Da han kom kiggede vi på bilen og han fortalte om andre biler han også havde set på. Der var intet ved hans opførsel, der gjorde, at jeg fattede mistanke. Vi kørte en tur i bilen. Han kørte og jeg sad ved siden af. Han kørte meget forsigtigt. Da vi kommer tilbage til min adresse vil han bakke bilen ind i indkørslen. Det er begyndt at regne og der er ikke viskere på bagruden, så han bliver lidt usikker grundet den dårlige sigtbarhed og beder mig om at guide ham ind. Jeg ruller vinduet ned og når kun lige at stige ud af bilen før han sætter bilen i 1. gear og med meget høj fart og hvinende dæk kører fra min adresse.
>
> 2. Hvad vil du konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)
>
> Jeg forventer, at IF forsikring udbetaler erstatning for mit kørertøj som er blevet stjålet fra mig."

Klagerens repræsentant har i bilag 5 til klagen bl.a. anført:

"Klager er ikke enig med if Skadeforsikring i, at bilen er blevet ham fravendt ved bedrageri:

Ifølge straffelovens § 279 straffes for bedrageri den, som for derigennem at skaffe sig selv eller andre uberettiget vinding, ved retsstridigt at fremkalde, bestyrke eller udnytte en vildfarelse bestemmer en anden til en handling eller undladelse, hvorved der påføres denne eller nogen, for hvem handlingen eller undladelsen bliver afgørende, et formuetab.

For at der kan blive tale om bedrageri må gerningsmandens kriminelle forsæt have foreligget inden eller senest samtidigt med den forurettedes tabsgivende disposition. I det konkrete tilfælde er det uvist, hvornår gerningsmanden har fattet sit forsæt. Det kan være, at han har fattet forsættet allerede inden han bad klager om at stige ud af bilen og guide sig ind i indkørslen. Men det kan lige så godt være, at forsættet først opstod spontant, da han pludseligt befandt sig alene i bilen og så sit snit til at tilegne sig den ved at køre væk fra stedet. if Skadeforsikring har i sin afgørelse af 23. februar henvist til, at 'gerningsmandens handlemåde på alle måder tyder på, at han ikke havde til hensigt at købe bilen, men at franarre dig denne', og 'at dette bestyrkes af, at gerningsmanden stak af i samme øjeblik som han blev ladt alene i bilen'. if Skadeforsikring gør sig her skyldig i rent gætteri om et subjektivt hos gerningsmanden, som man på grundlag af de foreliggende oplysninger ikke har nogen forudsætninger for at vurdere. if Skadeforsikrings bemærkninger viser på den anden side, at man ikke vil afvise muligheden af, at gerningsmandens forsæt først opstod da han pludseligt befandt sig alene i bilen. if Skadeforsikring anfører videre følgende: 'Selv hvis gerningsmanden først har fået tanken, da du steg ud af bilen, og at han ind til da havde til hensigt at købe bilen, så udnytter han det forhold, at du overlad såvel nøgle som bil i hans varetægt'. if Skadeforsikrings forsøg på også i denne situation at konstruere et bedrageriforhold holder imidlertid ikke for en juridisk vurdering, idet klageren i denne situation jo ikke er blevet 'narret'.

Straffelovens § 279 forudsætter endvidere, at gerningsmanden på den angivne måde har bestemt den forurettede til den tabsforvoldende handling. Men i den konkrete situation er det ikke klagerens udstigning af bilen, der er den tabsgivende handling. Tabet sker først ved gerningsmandens efterfølgende bortkørsel med bilen. Også her mangler et af bedrageriets kendemærker.

Af de anførte grunde er der ikke i den konkrete sag tale om, at bilen er fravendt klager ved bedrageri.

Det er klagers opfattelse, at bilen ved den pågældende lejlighed ikke var i gerningsmandens varetægt i straffelovens forstand og at forholdet derfor heller ikke kan henføres til straffelovens § 278 om underslæb.

Ifølge den strafferetlige praksis og teori er tyveri udelukket, når tingen på gerningstidspunktet var i gerningsmandens egen varetægt. Hertil er det imidlertid ikke tilstrækkeligt, at gerningsmanden har en forbigående faktisk adgang til tingen, f.eks. som kunde i en butik, eller en umiddelbar fysisk rådighed over tingen, som f.eks ansatte har det over arbejdsredskaber på arbejdsstedet. I gerningsmandens egen varetægt er tingen kun, når personen har en varigere og selvstændig adgang til at råde over den. Vægten lægges på graden af den udviste tillid (tillidsbruddet), adgangens varighed og omfanget af kontrol med person og ting. Der henvises her til side 519-520 i Den Kommenterede Straffelov, 10. omarbejdede udgave fra 2012.

I det konkrete tilfælde er der ikke tale om, at klager har overladt bil og nøgler til gerningsmanden med henblik på, at han alene kunne prøvekøre bilen. Tværtimod udviser han kun en langt mere begrænset tillid til gerningsmanden og øger kontrollen med ham og bilen ved selv at deltage i prøvekørslen. At han til sidst i forløbet, hvor der intet mistænkeligt har været i forhold til gerningsmanden, stiger ud af bilen for via den nedrullede rude at dirigere gerningsmanden de sidste få meter ind i indkørslen fordi regnen begrænser udsynet for gerningsmanden, må anses for fuldt forsvarligt under de givne omstændigheder og ændrer ikke herved. Der er alene tale om en helt kortvarig og forbigående faktisk adgang til at råde, som er begrundet i et helt uproblematisk forudgående forløb og gerningsmandens manglende udsyn på grund af regnvejret og de manglende viskere på bilens bagrude.

Da forholdet derfor heller ikke kan henføres til straffelovens § 278 om underslæb er der kun straffelovens § 276 om tyveri tilbage. Bilen er i klagers varetægt i straffelovens forstand og forholdet fuldbyrdes da gerningsmanden 'borttager' den ved at køre fra stedet. Der er ikke alene efter en strafferetlig vurdering, men også efter en umiddelbar dagligdags betragtning, tale om et typisk tyveriforhold og politiet har da også optaget anmeldelsen som sådan.

Det er på denne baggrund klagers opfattelse, at han har mere end sandsynliggjort, at han har været udsat for en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed.

Med hensyn til betydningen af den tidligere ankenævnsafgørelse, som if Skadeforsikring har henvist til (og tidligere ankenævnsafgørelser i det hele taget) gøres det gældende, at der er tale om konkrete afgørelser, hvor Ankenævnet som følge af 'bevisbyrdefordelingen' imellem parterne alene har forholdt sig til de af klager anførte argumenter. På denne baggrund vil afgørelserne efter omstændighederne alene være udtryk for, at klager ikke har løftet sin pligt til at sandsynliggøre, at han har været ude for en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed. Afgørelsernes værdi som fortilfælde vil derfor være helt afhængige af, om der er argumenteret optimalt fra klagers side."

Selskabet har i brev af 28/3 2017 til nævnet bl.a. anført:

"Sagen vedrører et anmeldt tyveri af klagers bil, der skete den 4. februar 2017, hvor klager overlod bilens nøgler til en potentiel køber og kørte med denne på en demonstrationstur. Tilbage på kundens adresse, forlod klager bilen, mens gerningsmanden sad bag rattet. Straks herefter kørte vedkommende væk med bilen. Bilen er fortsat ikke kommet til veje.

Tvisten vedrører om bilen er forsvundet ved et dækningsberettiget tyveri/røveri, eller om kunden har været udsat for bedrageri/underslæb.

Det faktiske forløb
Det fremgår af klagers anmeldelse og af klagen, at klager overdrog nøglen til en person, der udgav sig for, at være en potentiel køber af klagers bil og ønskede at prøvekøre bilen. Under selve prøveturen, var klager med i bilen.

Efter endt prøvekørsel steg klager ud af bilen, da gerningsmanden påstod han ikke kunne bakke bilen ind i klagers indkørsel, uden klager guidede ham fra en placering udenfor bilen.

Frem til dette punkt havde klager ikke fattet mistanke til den senere gerningsmand.

Klager steg derfor ud af bilen. Klager var dårligt steget ud af bilen, før gerningsmanden satte bilen i gear og stak af.

Vi fastholder vores afgørelse
Det er således faktum, at klager overdrog bilens nøgler til gerningsmanden, steg ud af bilen efterladende gerningsmanden alene i bilen siddende på førersædet med nøglen i tændingsnøglen og bilens motor kørende. Straks gerningsmanden var alene i bilen, kørte han væk med denne.

Vi finder dette forløb må karakteriseres som bedrageri og ikke tyveri, idet klager frivilligt overdrog nøglerne til gerningsmanden og lod ham alene i bilen. Gerningsmandens beskrevne handlemåde tyder på alle måder på, at han ikke havde til hensigt at købe bilen, men at franarre klager denne.

Dette bestyrkes af, at gerningsmanden stak af i samme øjeblik han blev ladt alene i bilen.

Det er således vores opfattelse, at gerningsmanden udgav sig for at være køber med det formål, at franarre klager bilen.

Det forekommer ikke sandsynligt, at gerningsmanden rent faktisk havde til hensigt, at købe bilen, men ombestemte sig og valgte i stedet at tilrane sig denne.

At klager frem til han steg ud af bilen, ikke havde fattet mistanke til gerningsmanden, kan ikke føre til et andet resultat.

Retsgrundlaget
Vi har noteret os klagers rådgivers gennemgang af strafferetten, men finder ikke denne sandsynliggør, at klager har været udsat for et tyveri eller røveri, da gerningsmanden kørte med klagers bil.

Ankenævnet har i sag 81.480 taget stilling til en tilsvarende sag.
I denne sag kørte forsikringstageren, på samme måde som klager, med under en prøvetur, men forlod på et tidspunkt bilen.
På samme måde som for klager, blev dette hurtigt efter udnyttet, således at personen, der blev ladt alene i bilen, stak af med denne.

Det er således vores opfattelse, at de 2 sager er sammenlignelige.

Vi har noteret os, at klagers rådgiver mener, at sagen er specifik og kun omhandler de spørgsmål, som klageren i den sag 'procederede' ud fra.

I den forbindelse henleder vi opmærksomheden på vedtægternes § 7 stk. 2.

Konklusion
På baggrund af vores fornyede gennemgang af sagen, finder vi fortsat ikke, at klager har bevist eller sandsynliggjort, at bilen forsvandt ved et dækningsberettiget tyveri eller røveri."

Klagerens repræsentant har i mail af 18/4 2017 til nævnet bl.a. anført:

> "Selskabet gør gældende, at klager overlod bilens nøgler og dermed køretøjet til gerningsmanden. I den forbindelse gør klager gældende, at der - med hensyn til spørgsmålet om i hvis varetægt køretøjet var på gerningstidspunktet - er væsentlig forskel imellem tilfælde, hvor klager vælger selv at deltage i prøveturen og tilfælde, hvor han overlader køretøjet i gerningsmandens varetægt med henblik på at denne alene prøvekører køretøjet. I den førstnævnte situation er den udviste grad af tillid så begrænset og den udøvede kontrol så betydelig, at varetægten fortsat må antages at være hos klager, hvorfor forholdet må karakteriseres som tyveri, medens forholdet er det modsatte i den sidstnævnte situation, hvorfor der derfor vil være tale om underslæb.
>
> Klager gør endvidere gældende, at der Ikke er det fornødne bevismæssigt grundlag for at lægge til grund, at gerningsmanden narrede klager til at forlade køretøjet med forsæt til at tilegne sig det. Det vil være udtryk for rent gætteri at antage, at et sådant forudgående forsæt forelå. Bedrageri er hermed udelukket. Anderledes med hensyn til hvad der - uden at digte eller gætte - rent objektivt passerede, nemlig, at gerningsmanden efter at være blevet alene i køretøjet tilegnede sig dette ved at køre bort fra stedet. Disse ubestridelige kendsgerninger i sagen må efter klagers opfattelse føre til, at forholdet bedømmes som tyveri.
>
> I den af selskabet påberåbte ankenævnssag 81.480 har nævnet alene taget stilling til klagers påstand om at være frataget køretøjet ved vold (røveri). I sagen havde klager ikke gjort andre synspunkter gældende og havde derfor 'ikke bevist', at have været udsat for en forsikringsberettigende begivenhed. Man kan med andre ord sige, at klager ikke havde løftet sin bevisbyrde, hvilket kom ham til skade, da hans eneste argument - med føje - blev fejet af bordet. I den foreliggende sag forholder det sig imidlertid anderledes. Her er det for det første ikke påberåbt, at klager har været udsat for tyveri. Men i modsætning til sag 81.480 gøres det - med henvisning til den i praksis gældende fortolkning af de relevante bestemmelser i straffeloven - gældende, at køretøjet på gerningstidspunktet vat i klagers varetægt med den konsekvens, at der er tale om tyveri. Den påberåbte tidligere afgørelse har ikke taget stilling til disse spørgsmål og kan derfor af gode grunde ikke tillægges præjudikatsværdi for afgørelsen af sagen."

Nævnet har fået forelagt sagens bilag.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**7. DÆKNINGSSKEMA – DELKASKO**
>
> | | **DÆKKER** |
> |---|---|
> | **7.1 DELKASKO** | 1. tyveriforsøg
2. tab af køretøj ved tyveri og røveri
3. brand, kortslutning, eksplosion og lynnedslag
4. køretøjets forrude er dækket ved stenslag
5. samtlige ruder på køretøjet er dækket ved nedstyrtende genstande |
>
> …

8. DÆKNINGSSKEMA – KASKO

	DÆKKER
8.1 KASKO	Skade, der påføres det forsikrede køretøj, samt tab af køretøj ved tyveri og røveri."

Nævnet udtaler:

Klageren har anmeldt, at han den 4/2 2017 fik stjålet sin bil, der var sat til salg på internettet. Den 4/2 2017 havde han en aftale med en mulig køber om at se bilen. I forbindelse hermed var der intet ved den mulige købers opførsel, der virkede mistænkeligt. Han fik en prøvetur i bilen, hvor klageren sad ved siden af. Da de efter turen kom tilbage til klagerens bopæl, ville den mulige køber bakke bilen ind i indkørslen. Da det var begyndt at regne, og da der ikke var vinduesvisker på bagruden, bad han klageren om at guide ham. Klageren rullede vinduet ned og nåede kun lige at stige ud af bilen, før den mulige køber, i høj hastighed, kørte fra klagerens bopæl og forsvandt med bilen.

Klageren har krævet, at selskabet skal yde dækning for det anmeldte tyveri.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at der ikke er indtrådt en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed, da hændelsen må karakteriseres som underslæb/bedrageri og ikke tyveri.

Indledningsvis bemærker nævnet, at det påhviler klageren at bevise størrelsen og rigtigheden af det fremsatte krav, det vil sige, at klageren skal bevise, at der foreligger et tyveri af bilen.

Et flertal udtaler:

Efter en gennemgang af sagen finder flertallet, at klageren har godtgjort, at der er indtrådt en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed i form af et tyveri af bilen.

Flertallet har om begivenhedsforløbet lagt til grund, at klageren havde annonceret sin brugte personbil til salg via en salgsportal på internettet, og at den senere gerningsmand henvendte sig som interesseret køber og ønskede at prøvekøre bilen, hvilket ske-

te fra klagerens hjemadresse med klageren som passager i bilen under prøveturen, som forløb upåfaldende. Flertallet har endvidere lagt til grund, at gerningsmanden ved prøveturens afslutning ud for klagerens hjemadresse tilkendegav, at han på grund af vejrliget og ringe udsyn gennem bagruden var usikker på, om han kunne bakke bilen sikkert ind i klagerens indkørsel, og at gerningsmanden derfor bad klageren om hjælp til at guide sig ind, hvorefter klageren steg ud af bilen for at dirigere gerningsmandens bakning af bilen. Gerningsmanden satte herefter bilen i 1. gear og kørte hurtigt bort i bilen, der ikke siden er fundet.

Flerlallet finder, at klageren under prøveturen havde bilen i egen varetægt, da han deltog i turen som passager. Episoden efter prøveturens afslutning må anses for at være aftalt som en forbigående og helt kortvarig adgang til for gerningsmanden under klagerens vejledning at bakke bilen ind i klagerens indkørsel, hvilket – også bedømt i lyset af det forudgående forløb – ikke udgør en varigere og selvstændig adgang for gerningsmanden til at råde over bilen. Også under denne episode må bilen mest naturligt anses for at have været i klagerens varetægt, uanset at gerningsmanden sad bag rattet og var alene i bilen. Forholdet kan derfor bedømmes som et tyveri af klagerens bil.

Det bemærkes, at omstændighederne i nævnets sag 81.480 adskiller sig fra den foreliggende sag blandt andet ved en betydelig usikkerhed omkring det faktiske begivenhedsforløb, og ved at gerningsmanden angiveligt – i forbindelse med en prøvetur – de facto blev givet ene rådighed over klagerens bil, hvorefter klageren trak sig væk fra bilen uden aftale om, hvad der videre skulle ske.

Et mindretal udtaler:

Efter en gennemgang af sagen finder mindretallet, at klageren ikke har bevist, at der er indtrådt en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed.

Mindretallet har blandt andet lagt vægt på, at klageren frivilligt har overladt nøglerne til bilen til gerningsmanden med henblik på, at denne kunne prøvekøre bilen sammen med klageren, og at klageren steg ud af bilen, mens gerningsmanden stadig var i bilen med nøglerne i tændingen og med motoren tændt. Mindretallet må på den baggrund lægge

til grund, dels at gerningsmanden – der udgav sig for at være en potentiel køber af bilen – enten forud for eller senest ved prøveturens ophør besluttede sig for at tilegne sig bilen. Der foreligger i juridisk forstand herefter enten bedrageri eller underslæb. Da forsikringen alene dækker tyveri eller røveri, kan mindretallet ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at begivenheden ikke er omfattet af forsikringens dækningsomfang.

Det af klageren anførte – herunder, at bilen ikke var i gerningsmandens varetægt, fordi han alene havde fået en helt forbigående faktisk adgang til bilen – kan ikke føre til andet resultat, idet klageren – der fremviste bilen med henblik på salg – steg ud bilen, mens gerningsmanden stadig var i bilen med motoren tændt og med henblik på at gerningsmanden skulle bakke bilen ind i indkørslen.

Der træffes afgørelse efter flertallet votum.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

If Skadeforsikring skal anerkende, at der er indtrådt en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed i form af tyveri af klagerens bil.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings